

1. Shrnutí

- Hrubý domácí produkt se v roce 2018 zvýšil o 2,9 %¹. Meziroční dynamika tak v porovnání s předchozím rokem oslabila. Dominantním tahounem hospodářského růstu byla domácí poptávka, zejména spotřeba, která vzrostla o 3,3 %. Zároveň posílila investiční aktivita domácností, nefinančních podniků i vládních institucí. Celkem výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu loni vzrostly o 10,4 %. Zahraniční poptávka přispěla k růstu méně než v předchozím roce, zejména kvůli oslabené dynamice růstu některých významných obchodních partnerů. Ve 4. čtvrtletí vzrostl HDP meziročně o 2,6 % a mezičtvrtletně o 0,8 %.
- Hrubá přidaná hodnota vzrostla o 3,0 %. Domácí poptávka podpořila zejména odvětví služeb. Nejvíce k růstu HPH loni přispělo váhově dominantní uskupení odvětví obchod, doprava, ubytování a pohostinství. V peněžnictví a pojišťovnictví dosáhl růst HPH pětiletého maxima (6,9 %). Podobným tempem se navyšovala přidaná hodnota rovněž v informačních a komunikačních činnostech. Na druhé straně exportně zaměřený zpracovatelský průmysl k růstu HPH přispěl méně výrazně než v předchozích letech.
- Hodnota vývozu zboží loni vzrostla o 3,4 %. Zpomalení meziroční dynamiky lze spojit s nižším růstem exportu do Německa a také s prvním poklesem hodnoty vývozu motorových vozidel od roku 2009. Na druhé straně posílil vývoz do menších destinací, jako např. do Nizozemska, Španělska nebo Švédska. Velmi výrazně rostl export počítačů, elektronických a optických přístrojů (15,7 %). Hodnota dovozu zboží vzrostla o 4,7 %. I kvůli vyšší dynamice importu se výsledný přebytek bilance obchodu se zbožím meziročně snížil o 41,2 mld. korun na 122,3 mld. Domácí ekonomika dosáhla negativního salda prvotních důchodů s nerezidenty ve výši 270,8 mld. korun. Nejvýrazněji na tento deficit působil odliv zisků z přímých investic zahraničních vlastníků ve výši 414,6 mld. korun (7,8 % HDP).
- Spotřebitelské ceny se loni meziročně zvýšily o 2,1 %. Klíčový vliv měly ceny bydlení a energií. Rostly totiž ceny nájmu (3,0 %) i ceny elektřiny, plynu a energií (2,1 %). Zvýšení cen ropy mělo za následek i vyšší růst nákladů na provoz dopravních prostředků (5,3 %). Ceny potravin loni vzrostly o 1,3 %. Ceny ropy tlačily vzhůru také ceny průmyslových výrobců v domácí ekonomice i v zahraničí. Nižší úroda se podepsala na dynamice cen rostlinné výroby, zejména obilovin (7,4 %).
- Počet pracovníků² se loni meziročně zvýšil o 1,6 %, podobně jako v předchozích třech letech. Přesto bylo ve druhé polovině roku patrné jisté zvolnění mezičtvrtletní dynamiky. Ve 4. čtvrtletí v Česku pracovalo 5,45 mil. osob, nejvíce v novodobé historii. K meziročnímu růstu zaměstnanosti o 83 tisíc osob přispělo zejména vyšší zapojení dříve ekonomicky neaktivních. Obecná míra nezaměstnanosti se přiblížila ke 2 %, během roku 2018 ale klesala již jen nepatrně. Přesto zůstalo Česko dále zemí s nejnižší nezaměstnaností v EU; primát drželo i díky vysoké míře volných pracovních míst. Neuspokojená poptávka po pracovnících vedla k dalšímu navyšování mzdových nákladů v ekonomice. Růst průměrné mzdy sílil již pátým rokem v řadě (až na 8,1 %), ve 4. čtvrtletí 2018 ale tempo mírně oslabilo (6,9 %). Souviselo to hlavně s vývojem v odvětvích s dominancí veřejného sektoru, ke zvolnění ale došlo i v sektoru nefinančních podniků.
- Loni se pětkrát zvyšovala dvoutýdenní repo sazba (z 0,5 % na 1,75 %). Tento impuls kromě mezibankovních sazeb vedl k pohybu i některé úrokové sazby na klientských účtech. Rostlo úročení úvěrů pro domácnosti i podniky.

Přestože saldo hospodaření státního rozpočtu (SR) dosáhlo loni v pokladním plnění jen mírného přebytku (+2,9 mld. korun), šlo o druhý nejlepší výsledek po roce 1995. Saldo stejně jako v letech 2016 i 2017 výrazně předčilo rozpočtové očekávání. Celostátní výběr daňových příjmů, tažený hlavně vyšším inkasem pojistného na sociální zabezpečení, rostl nejsilnějším tempem od konjunkturního roku 2007. Svižně ale posílily i celkové výdaje SR (+9,5 %) podpořené na rozdíl od předešlých dvou let i silnějšími investicemi. Čerpání prostředků z rozpočtu EU zrychlilo, zvýšily se ale i výdaje na výhradně národní projekty, jež byly v první polovině roku utlumené. Výdaje na důchody vzrostly nejvíce za posledních sedm let (4,7 %), saldo důchodového účtu přesto poprvé po roce 2008 skončilo přebytkem. Sektor vládních institucí vykázal kladné saldo hospodaření (0,89 % HDP), ve srovnání s rokem 2017 ale bezmála o polovinu nižší.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

